

Eestis riiklikus vaksineerimiskavas kasutusel olevad vaktsiinid ja nende koostisosad

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
Peale sündi	K-vitamiini defitsiit / hemorraagiline tõbi	Konakion MM Paediatric (k-vitamiini süstelahus) Tootja: Roche	<p>Fütomenadioon, Glükoolhape, letsitiin, naatrimhüdroksiid, vesinikkloriidhape e soolhape, vesi</p> <p>Eestis puudub Konakion MM-il müügiluba, seetõttu puudub ka eestikeelne infoleht.</p> <p><u>Toimeaine fütomenadiooni eesikeelne infoleht</u> (müügilooata ravimite all)</p> <p><u>Inglisekeelne infoleht</u></p>	<p>Fütomenadioon- sünteetiline k-vitamiin</p> <p>Glükoolhape - kasutatakse rasvade lahustamiseks, kosmeetikas.</p> <p>Naatriumhüdroksiid - väga söövitav aine, kasutatakse hapete neutraalseerimiseks, kodukeemias, seepide, lõhkainete, värvainete, naftatoodete valmistamiseks. link</p> <p>Vesinikkloriidhape- väga söövitava ja mürgise värvitu gaasi vesilahus link link 2</p> <p>K vitamiini vajadus beebidel 2 mcg päevas, süst sisaldab korraga 2mg (vahe 1000x) vt link</p> <p>Konakion MM Paediatric süsti võimalikud kõrvalmõjud originaal infolehe järgi on allergilised reaktsioonid - teie vastsündinul võivad üles paistetada jäsemed, samuti ka kõri, nägu, huuled ja suu mille tulemusena ta ei saa hingata ega neelata.</p> <p>Kõik beebid ei sünni K vitamiini defitsiidiga- Defitsiit esineb enim beebidel, kelle ema sai teatud ravimeid raseduse ajal (nt tuberkuloosivastastane antibiootikum isoniazid või krambihoogude ravimid); beebidel, kellel on maksahaigus, tsöliaakia või tsüstiline fibroos. vt link</p> <p>Toimeaine eestikeelset infolehel on kirjas, et ravimit ei tohi manustada lapsele, kes on fütomenadiooni või selle ravimi mis tahes koostisosade suhtes allergiline. Küll aga tehakse süst vastsündinule, kelle osas ei ole teada, kas tal esinev allergiaid.</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
12 tundi*	1. B-viirushepatiit	Engerix-B Tootja: GlaxoSmithKline (GSK)	B-hepatiidi pinnaantigeeni - Adsorbeeritud hüdreeritud alumiiniumoksiidile 250 mcg , Toodetud pärmseente (Saccharomyces cerevisiae) rakkudel rekombinantse DNA tehnoloogia abil. Naatriumkloriid, Dinaatriumvesinikfosfaatdihüdraat, Naatriumdivesinikfosfaatdihüdraat, Süstevesi. * Manustatakse üksnes HBsAg-positiivsetel või raseduse ajal B-viirushepatiidi osas analüüsimata emadel sündinud riskirühma kuuluvad vastsündinud Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht	GSK toodetud vaktsiin sisaldab ka elavhõbeda jääke! (tiomersaal) vt link Alumiiniumoksiid 250 mcg - Tähtsaim alumiiniumi tooraine on mineraalboksiit, mille põhiline koostisaine on alumiiniumoksiid Al ₂ O ₃ . Neurotoksiline aine vt lisa Ohutusuuringud 4 päeva peale vaktsiini manustamist (vt ingliskeelne infoleht).

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
1-5 päeva	1. Tuberkuloos	BCG VACCINE SSI Tootja: AJ Vaccines Taani	Mycobacterium bovis (M. bovis) Bacillus Calmette-Guérin (BCG) Taani tüve 1331, elus nõrgestatud , 2-8 x 10 ⁵ CFU (kolooni moodustav ühik) Naatriumglutamaatmonohüdraat , Magneesiumsulfaatheptahüdraat, Dikaaliumvesinikfosfaat, L-aspargiinmonohüdraat (aspargine) , Raudammooniumtsitraat. Glütserool (85%), Sidrunhappe monohüdraat , Süstevesi <u>Eestikeelne infoleht</u> <u>Inglisekeelne infoleht</u>	<p>Vaktsiinis puudub <i>Mycobacterium tuberculosis</i>, mis on tuberkuloosi tekitajateks inimestel. <u>vt link</u></p> <p>Vaktsiinis on tuberkuloosi veiste vorm <i>Mycobacterium bovis</i>, vt infoleht.</p> <p>Ka haigetelt veistelt pärinev piim võib sisaldada tuberkuloosibaktereid, ent juba paarkümmend aastat pole Eestis veistetuberkuloosi diagnoositud. <u>vt link</u></p> <p>Soomes lõpetati koolilaste revaktsineerimine 1990. Rootsis lõpetati BCG vaktsineerimine üldse 1975 aastal - ilma igasuguste negatiivsete tagajärgedeta. Saksamaal lõpetas valitsus BCG vaktsineerimise vaktsiini puuduliku mõju tõttu 1998 a-l. <u>vt link</u></p> <p>Naatriumglutamaatmonohüdraat - Nii glutamiinhappel kui ka selle sooladel on oluline toime meie närvisüsteemi talitlusele. Nimetatud põhjusel kasutatakse glutamiinhapet ja kaltsiumglutamaati mitmete neuroloogiliste haiguste ravil. <u>loe lisa</u></p> <p>Aspargiin - aminohape - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi <u>vt link</u></p> <p>Sidrunhappe monohüdraat - kasutatakse korrektandina farmaatsiatööstuses; kasutatakse puhastusvahendites, puhver- ja kelaatina, liimainena ja sekvestrandina. Vältida kokkupuudet silmade ja nahaga. Kasutada ainult hästiventileeritavates piirkondades. Mitte hingata sisse aure / tolmu. <u>vt link</u></p> <p>Teadad on, et tegelik eesmärk oli luua vaktsiin, mis aitaks kitsede ja veiste tuberkuloosi vastu. <u>TAI link</u></p> <p>Kliinilised uuringud - jälgiti 1716 vaktsineeritud ja 1665 vaktsineerimata last 12-23 aastat. 17 vaktsineeritud ja 65 vaktsineerimata lapsel esines tuberkuloosi (ei ole täpsustatud millist). Vt ingliskeelset infolehte.</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
2 Kuud 3 Kuud 4,5 Kuud* * Üksnes rotaviirus nakkuse viievalentse vaktsiini korral	1. Rotaviirus	RotaTeq Tootaja: Merck	RotaTeq: rotaviiruse tüüpi* G1 rotaviiruse tüüpi* G2 rotaviiruse tüüpi* G3 rotaviiruse tüüpi* G4 rotaviiruse tüüpi * P1A[8] * Inimese-veise rotaviiruse reassortandid (elus), mis on kultiveeritud Vero rakkudes . Sahharoos. Naatriumtsitraat, Naatriumdivesinikfosfaatmonohüdraat, Naatriumhüdroksiid, Polüsorbaat 80 . Sööde (mis sisaldab anorgaanilisi sooli, aminohappeid ja vitamiine), Puhastatud vesi. Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht	Vero rakud - tuletatud ahvi neeru rakkudest vt link Polüsorbaat 80 - võib põhjustada keha sisemembraanide allergiat ja ärritust. vt link samuti võib põhjustada viljatust vt link1 ja vt link 2 Aminohapped - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi vt link Naatriumhüdroksiid - väga söövitav aine, kasutatakse hapete neutraalseerimiseks, kodukeemias, seepide, lõhkainete, värvainete, naftatoodete valmistamiseks. link NB! Hiljuti vaktsineeritud inimestega kokkupuutuvatel isikutel soovitatakse hoolikalt järgida isikliku hügieeni nõudeid (nt käte pesemine pärast mähkmevahetust). (eestikeelne infoleht lk 4) Seega muutub laps pärast vaktsineerimist nakkusohtlikuks ! 2013 aastal leiti seaviirus PVC2 RotaTeq vaktsiinist vt link Ohutusuuringud 42 päeva peale manustamist (vt ingliskeelne infoleht)

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
2 Kuud 3 Kuud 4,5 Kuud* * Üksnes rotaviirus nakkuse viievalentse vaktsiini korral	1. Rotaviirus	Rotarix Tootja: GSK	Inimese rotaviiruse tüve RIX4414 (elus , nõrgestatud)* *Kultiveeritud rakuliinil Vero . Sahharoos, Dekstraan, Sorbitool, Aminohapped DMEM (<i>Dulbeccos Modified Eagle Medium</i>) Kaltsiumkarbonaat, Ksantaankummi , steriilne vesi Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht	Vero rakud - tuletatud ahvi neeru rakkudest vt link Dekstraan - tekitab muuhulgas nahalöövet ja allergilisi reaktsioone vt kõrvaltoimeid Sorbitool - Keemilise struktuuri järgi on aine kuuekordne alkohol. vt link Aminohapped - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi vt link Ksantaankumm - E415, kasutatakse ka kosmeetikatoodes, vedelseepides jne vt link NB! Hiljuti vaktsineeritud inimestega kokkupuutuvatel isikutel soovitatakse hoolikalt järgida isikliku hügieeni nõudeid (nt käte pesemine pärast mähkmevahetust) (eestikeelne infoleht lk 4). Seega muutub laps pärast vaktsineerimist nakkusohtlikuks ! 2010 aastal leiti seaviirus PCV1 Rotarix vaktsiinist vt link Ohutusuuringud 31 päeva peale manustamist (vt inglisekeelne Infoleht)

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
3 Kuud, 4,5 Kuud 6 Kuud 2 aastat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Difteeria 2. teetanus 3. läkakõha 4. poliumüeliit (lastehalvatus) 5. Haemophilus influenzae tüüp b (Hib) 6. B-hepatiit 	<p>Infanrix hexa kuuevalentne vaktsiin</p> <p>Tootja: GKS</p>	<p>difteeriatoksoidi¹ teetanusetoksoidi¹ <i>Bordetella pertussise</i> antigene: <i>Läkakõhatoksoidi (PT)</i>¹ <i>filamentooset hemaglutiniini (FHA)</i>¹ <i>pertaktiini (PRN)</i>¹, <i>hepatiit B pinnaantigeeni (HBs)</i>^{2,3} <i>poliovirusi (inaktiveeritud) (IPV): tüüp 1 (Mahoney tüvi)</i>⁴, <i>tüüp 2 (MEF-1 tüvi)</i>⁴ <i>tüüp 3 (Saukett'i tüvi)</i>⁴ <i>Haemophilus influenzae b</i> polüsahhariidi (polüribosüülribitoolfosfaat, PRP)³ konjugeerituna teetanusetoksoidile kui kandjavalgule ¹ adsorbeeritud alumiiniumhüdrosiidile (Al(OH)₃) ² toodetud pärmirakkudes (<i>Saccharomyces cerevisiae</i>) rekombinantse DNA tehnoloogia abil ³ adsorbeeritud alumiiniumfosfaadile (AlPO₄) 0,32 milligrammi Al ^{3+ 4} kasvatatud VERO rakkudel. võib jälgedena sisaldada formaldehüüdi, neomütsiini ja polümüksiini, mida kasutatakse tootmisprotsessis. Hib pulber: Veevaba laktoos DTPa-HBV-IPV suspensioon: Naatriumkloriid (NaCl), Medium 199, mille koostisse kuuluvad peamiselt aminohapped, mineraalsoolad, vitamiinid, Süstevesi</p> <p>Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht</p>	<p>Vaktsiin sisaldab 500 mcg alumiiniumhüdrosiidi ja lisaks sisaldab veel 320 mcg alumiiniumfosfaati tehes kokku 820 mcg alumiiniumiühendit ühes annuses (kokku 4x820=3280 mcg)- neurotoksiline aine vt lisa</p> <p>Jääkainena formaldehüüdi vt link</p> <p>Vero rakud - tuletatud ahvi neeru rakkudest vt link</p> <p>Neomütsiin - tugevatoimeline antibiootikum vt link</p> <p>Polümüksiin - antibiootikum, kasutatakse veterinaarravimis vt link</p> <p>Vaktsiinile tehtud GKS poolt 2-aastane konfidentsiaalne ohutusuuring, mis kohtu otsusega tehti kättesaadavaks, tunnistab lisaks 20 lk täiele erinevatele kõrvalmõjudele nii autismi teket (2 juhul) kui ka surma (22 juhul) - vt ohutusuuring</p> <p>Infolehel olev ohutusuuring kajastab 1 kuu peale vaktsiini manustamist tekkinud antikehasid iga antigeneeni osas võrreldes INFANRIX, ENGERIX-B, Hib vaccine, OPV vaktsiinidega. (vt kn inglisekeelne infoleht)</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
1 aasta 13 aastat	1. Leetrid 2. punetised 3. mumps	Priorix kolmevalentne vaktsiin Tootja: GKS	<p>Nõrgestatud leetrite viirust (Schwarzitüvi) - toodetud kana embrüo koekultuuril</p> <p>Nõrgestatud mumpsiviirust (RIT 4385 tüvi, arendatud Jeryl Lynni tüvest) - toodetud kana embrüo koekultuuril</p> <p>Nõrgestatud punetiste viirust² (WistarRA27/3) - toodetud inimese diploidsetel rakkudel (MRC-5).</p> <p>See vaktsiin sisaldab järgedena neomütsiini, Aminohapped, Laktoos (veevaba), Mannitool, Sorbitool Süstevesi</p> <p>Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht</p>	<p>Vaktsiin on toodetud nii kana ebrüo kudedel kui ka aborditud inimloote rakkudest - doktor selgitab miks inimlootel toodetud vaktsiinid on ohtlikud vt video</p> <p>Lisaks selgitab, et inimlootel toodetud vaktsiinidele ülemineku ajad kattuvad ka autismi tõusudega.</p> <p>MRC-5 - aborditud meessoost inimloode vt link</p> <p>Tegemist on elusvaktsiiniga. Vaktsiini leetrite ja punetiste komponendid on toodetud kanaembrüo koekultuuril ja võivad seetõttu sisaldada munavalgu jääke. Võib tekitada keskkõrvapõletikku. Vt eestikeelne infoleht</p> <p>Neomütsiin - tugevatoimeline antibiootikum vt link</p> <p>Aminohapped - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi vt link</p> <p>Sorbitool - Keemilise struktuuri järgi on aine kuuekordne alkohol. vt link</p> <p>Mannitool - ajuturse ravim, ei sobi südame- või neerupuudulikkuse puhul vt infoleht</p> <p>Sisaldab ka laktoosi!</p> <p>Ohutusuringute kestus peale vaktsiini manustamist ei ole välja toodud.</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
6-7 aastat	<ol style="list-style-type: none"> 1. Difteeria 2. teetanuse 3. läkakõha 4. poliomüeliit 	<p>Tetramix neljavalentne vaktsiin</p> <p>Tootja: Sanofi Pasteur</p>	<p>difteeria toksoidi, teetanuse toksoidi, Bordetella pertussis'e antigene: läkakõha toksoidi, filamentooset hemaglutiniini, naktiveeritud polioviirust toodetud VERO rakkudel</p> <p>I tüüpi (Mahoney tüvi), 40 antigeen D-ühikut II tüüpi (MEF-1 tüvi), 8 antigeen D-ühikut III tüüpi (Saukett tüvi), 32 antigeeni D-ühikut Adsorbeeritud hüdreeritud</p> <p>alumiiniumhüdroksiidil 0,3 mg Al</p> <p>Tetrixim võib sisaldada jälgedena glutaaraldehüüdi, neomütsiini, streptomütsiini ja polümüksiin B, fenoolpunasevaba Hanksi sööde*, äädikhape ja/või naatriumhüdroksiid pH kohandamiseks formaldehüüd, fenoksüetanool, etanool süstevesi.</p> <p>*Hanksi sööde on süstevees lahustatud komplekssegu, mis sisaldab aminohappeid (sh fenüülalaniini), mineraalsoolasid, vitamiine ja teisi koostisosi (nagu glükoos)</p> <p>Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht</p>	<p>formaldehüüd - põhjustab vähki, kahjustab maksa ja neere ning tekitab ajukahjustust loe lisa</p> <p>alumiiniumhüdroksiid 300 mcg - neurotoksiline aine vt lisa</p> <p>fenoksüetanool - neurotoksiline aine, mida kasutatakse säilitusainena kosmeetikas vt lisa</p> <p>Etanool - alkohol</p> <p>Äädikhape - kasutatakse muuhulgas ka atsetooni, ravimite ja lakkide valmistamisel. Tuleohtlik ja põhjustab tugevat söövitust. Auru sissehingamisel võib tekitada pöördumatuid kahjustusi. vt lisa</p> <p>Naatriumhüdroksiid - väga söövitav aine, kasutatakse hapete neutraalseerimiseks, kodukeemias, seepide, lõhkainete, värvainete, naftatoodete valmistamiseks. link</p> <p>Vero rakud - tuletatud ahvi neeru rakkudest vt link</p> <p>Glutaaraldehüüd- keemiline säilitusaine, tekitab astmat vt lisa</p> <p>Aminohapped - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi vt link</p> <p>Streptomütsiin - antibiootikum, neurotoksiline, võib tekitada iiveldust, oksendamist, perpööritust ja kurtust. Puudub müügiluba. vt infolehte</p> <p>Neomütsiin - tugevatoimeline antibiootikum vt link</p> <p>Polümüksiin - antibiootikum, kasutatakse veterinaarravimis vt link</p> <p>Ohutusuuringute kestus peale vaktsiini manustamist ei ole välja toodud.</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
12 aastat* *Ainult tütarlapsed.	1. Papilloomviirus HPV 1 ja 2	Gardasil 9 Tootja: Merck	<p>inimese papilloomiviiruse¹ tüübi 6 L1-valku^{2,3}; 11 L1-valku^{2,3}; 16 L1-valku^{2,3}; 18 L1-valku^{2,3}; 31 L1-valku^{2,3}; 33 L1-valku^{2,3}; 45 L1-valku^{2,3}; 52 L1-valku^{2,3}; 58 L1-valku^{2,3}.</p> <p>¹ Inimese papilloomiviirus, human papillomavirus, HPV. ² L1-valk viiruslaadsete partiklitena, mis on toodetud pärmirakkudes (<i>Saccharomyces cerevisiae</i> CANADE 3C-5 (tüvi 1895)) kasutades rekombinantset DNA tehnoloogiat. ³ Adsorbeerituna amorfsele alumiiniumhüdroksüfosfaatsulfaadi adjuvandile (0,5 milligrammi alumiiniumi). Naatriumkloriid, Histidiin, Polüsorbaat 80, Booraks, Süstevesi</p> <p>Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht</p>	<p>Polüsorbaat 80 - võib põhjustada keha sisemembraanide allergiat ja ärritust. vt link samuti võib põhjustada viljatust vt link1 ja vt link 2</p> <p>Geenmuundatud DNA - Vaktsiinis on kasutatud geneetiliselt muundatud viirust imiteerivaid valke - HPV L1 valgud. 500 mcg alumiiniumi - neurotoksiline aine vt lisa</p> <p>Booraks- inimese tervisele ohtlik, võib kahjustada viljakust ja ohustada veel sündimata last vt lisa</p> <p>Histidiin - aminohape - kehasse süstides võivad tekitada autoimmunhaigusi vt link</p> <p>Mercki 2020a. kohtuasi seoses HPV vaktsiiniga - vaktsiin sisaldab toksilisi aineid, mis on tekitanud pöördumatuid kahjustusi, vt lisa: Lawsuit Filed Against Merck for Lying about HPV Vaccine kohtuasja dokumendid</p> <p>Ohutusuringud 14 päeva peale vaktsiini manustamist. (vt ingl, infolehte)</p>

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
15-17 aastat	1. Difteeria 6 2. Teetanus 6 3. Läkaköha 6	Boostrix Tootja: GKS	Difteeria toksoid ¹ Teetanuse toksoid ¹ Bordetella pertussise antigeenid: Läkaköha toksoid ¹ Filamentoosne hemaglutiniin ¹ Pertaktiin ¹ ¹ adsorbeeritud alumiiniumhüdroksiidile (0,3 mg Al) , hüdreeritud (Al(OH) ₃) ja alumiiniumfosfaadile (0,2 mg Al) (AIPO₄) Alumiiniumhüdroksiid (kuni 0,39 mg alumiiniumi) , 4.4 mg naatriumkloriid (sodium chloride), Kuni 100 mcg formaldehüüdi jääke (metanaal) , kuni 100 mcg polüsorbaat 80 (Tween 80) ja (info ainult inglisekeelsel infolehel Ik 16, eestikeelsel infolehel puudub info nende koostisosade kohta) Naatriumkloriid Süstevesi Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht	Alumiinium - 500 mcg neurotoksiline aine vt lisa Polüsorbaat 80 - võib põhjustada keha sisemembraanide allergiat ja ärritust. vt link samuti võib põhjustada viljatust vt link1 ja vt link 2 Formaldehüüd - põhjustab vähki, kahjustab maksa ja neere ning tekitab ajukahjustust loe lisa Ohutusuringud: oodatavatele kõrvalnähtude osas 14 päeva peale vaktsiini manustamist, ootamatud kõrvalnähud kuni 30 päeva peale vaktsiini manustamist. Lisaks jägiti 6-kuud mitterutiinsete meditsiiniliste protseduuride, erakorraliste jn. Vaktsiini ohutusuring teostati võrreldes teiste vaktsiinidega. (vt ingl. infoleht)

Tegemise vanus	Haigused	Vaktsiin	Koostis	Lisainfo
Täiskasvanud iga 10 aasta järel	1. Difteeria 2. Teetanus	Tetadif Tootja: BB-NCIPD Ltd. Bulgaaria	Diphtheria Toxoid Tetanus Toxoid Tetadif sisaldab alumiiniumhüdrosiidi , mitte rohkem kui 1,25 mg (adsorbent). Tetadifi mitmeannuselised viaalid sisaldavad tiomersaali 0,037-0,050 mg/0,5 ml (säilitusaine). Tetadifi üheannuselised viaalid tiomersaali ei sisalda. Ravimil puudub eestis müügiluba! Eestikeelne infoleht Inglisekeelne infoleht	Alumiinium - 1,25 mg neurotoksiline aine vt lisa Tiomersaal - elavhõbeda jääk vt link Ohutusuuringute kohane info puudub infolehel.

Alumiiniumühendite sisaldus kokku 5 870 mcg (välja jäetud on Engerix-B vaktsiini alumiiniumi sisaldus) ehk 5,87 mg alumiiniumühendeid.

Eesti vaktsineerimiskava järgi vaktsineeritud **lapsele süstitakse esimeseks eluaastaks 2 460 mcg alumiiniumühendeid.**

18 aastaseks saamisenä saab **tütarlaps kokku 4 580 mcg ja poisslaps kokku 4 080 mcg** alumiiniumühendeid (ilma HPV vaktsiinita).

Täiskasvanuna lisandub iga 10 aasta järel 1 250 mcg alumiiniumi Tetadif vaktsiini manustamisega.

NB! Kui lapsele tehaks lisaks riiklikule kavale veel vaktsiine, siis alumiiniumi osakaal suureneb. Nt puukensetsefaliidi vaktsiin TICOVAC 0,25 ml sisaldab 170 mcg Al ja 0,50 ml sisaldab 350 mcg Al. **vt Ravimi infoleht Ticovac 0,5ml** **vt Ravimi infoleht Ticovac 0,25ml**

Vaktsiinide, nende tegemise aja ja eestikeelsed infolehed pärinevad Terviseameti leheküljelt www.vaktsineerimine.ee:

1. Mille vastu saab eestis vaktsineerida <https://www.vaktsineeri.ee/et/laste-vaktsineerimine/mille-vastu-saab-vaktsineerida>
2. Vaktsineerimise ajakava Eestis - <https://www.vaktsineeri.ee/et/laste-vaktsineerimine/ajakava>
3. Vaktsiinide infolehed - <https://www.vaktsineeri.ee/et/immuniseerimiskava-vaktsiinid>
4. Eesti immüniseerimiskava - <https://www.vaktsineeri.ee/et/haigused-ja-vaktsiinid/vaktsineerimine-eestis/riiklik-immuniseerimiskava>